

ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ Γ'. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΚΠ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

ΕΚ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΖΑΓΟΡΑΣ *

Δέν είναι μόνον σήμερα, ὅτε οἱ ἐπίσκοποι ἡμῶν καὶ οἱ πατριάρχαι κατηγοροῦνται ἄλλοτε μὲν ἐπὶ Λατινισμῶ, ὅτι εἶναι Φράγκοι, ἄλλοτε δὲ ἐπὶ Προτεσταντισμῶ Ἡ τακτικὴ αὕτη εἶναι πολὺ παλαιὰ παρ' ἡμῖν. Ὡς γνωστὸν μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κων)πόλεως πρῶτος ὁ πολύφημος Κύριλλος Λούκαρις, οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, κατηγορήθη ὑπὸ ἡμετέρων καὶ ξένων ἐχθρῶν αὐτοῦ ὡς Καλδαιστῆς, ἀλλ' ἡ κατ' αὐτοῦ κατηγορία ἀπεδειχθῆ ἀβάσιμος καὶ σήμερον οὐδεὶς πιστεύει εἰς αὐτήν.

Δεύτερος, ἀλλ' οὗτος ἐπὶ λατινικοῖς φρονήμασι καὶ ὑπὸ ἀκραιφνῶς ἡμετέρων, δυστυχῶς, συκοφαντηθεὶς καὶ διασυρθεὶς τὴν ὑπόληψιν, δι' ὅλους ποταποὺς λόγους, ὑπῆρξεν ὁ οἰκουμενικὸς ἐπίσχος Πατριάρχης Καλλίνικος Γ'. Ἄλλ' ἂν ὑπάρχῃ ψευδεστάτη καὶ τελειῶς ἀνυπόστατος κατηγορία, τοῦ εἶδους τούτου, σκευωρηθεῖσα ποτὲ ἐναντίον ἀνωτέρου κληρικοῦ, εἶναι ἢ κατὰ τοῦ Πατριάρχου τούτου, ἀνδρὸς τὸν ὅποιον πάντες οἱ σύγχρονοὶ του ἐγνωρίζον ὡς ὀρθοδοξότατον, πολλὰ κατὰ Λατίνων καὶ διδάξαντα καὶ συγγράψαντα. «Ὅχι ἀρνούμεθα, ἔγραφε, βραδύτερον ὁ ἴδιος, ἐξοριστὸς ἀπὸ Σινᾶ, πρὸς τὸν Ἀλεξανδρείας Ματθαῖον, ὅτι μυρίους σφάλμασιν ὑποκεισθαι, ἀνθρώποι ὄντες ἂν ἐν σαρκὶ ζῶντες, ἀλλ' ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει καὶ ταῖς ἀποστολικαῖς καὶ συνοδικαῖς διατάξεσι καὶ κανόσιν οὐδενὶ τὰ πρωτεία παραχωροῦμεν».

Ὁ Καλλίνικος ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον (1757) εἰς μίαν ἀνώμαλον καὶ ταραχωδεστάτην τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κων)πόλεως ἐποχὴν, ἐξ ἀφορμῆς τῆς περὶ ἀναβαπτισμοῦ ἔριδος. Εἶναι δὲ γνωσταὶ αἱ περιστάσεις, καθ' ἃς ἐδέχθη δημοθῦμφ γνάμῃ τῆς Συνόδου, τῶν ἀρχόντων καὶ τοῦ λαοῦ ν' ἀναλάβῃ τοὺς οἴακας τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου μετὰ τὴν ἔξωσιν Κυρίλλου τοῦ Ε'. Ἐπὶ τὸν Καλλίνικον τότε ἐστηρίχθησαν αἱ χρηστότεραι ἐλπίδες περὶ διορθώσεως τῶν κακῶς ἐχόντων καὶ καταπαύσεως τοῦ σάλου καὶ τῶν διωγμῶν ἐξ αἰτίας τῆς ἔριδος ἐκείνης. Διότι ἦτο ὁ μόνος, εἰς τὸν ὅποιον πάντες εἶχον ἐμπιστοσύνην, καὶ τὸν ὅποιον ἠγάπων καὶ ἐσέβοντο διὰ τὸν εὐθὺν χαρακτήρα του καὶ τὸν γνήσιον ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας ζῆλον. Ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ κακία καὶ ἡ φθόνος κατισχύσας ἐπὶ βραχὺ μόνον ἐπέτρεψαν νὰ μείνῃ ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ κατώρθωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ νὰ ἐξορισθῇ εἰς Σινᾶ ἐνῶ συγχρόνως διέσπειρον καὶ διέδιδον πανταχοῦ τὴν κατηγορίαν ἐπὶ κακοδοξίᾳ καὶ Λατινισμῶ ἔν' ἄμαυρώσωσι τὴν ἀρίστην φήμην καὶ ἀγαθὴν ὑπόληψιν τοῦ Καλλι, νίκου. Ἡ ἐπὶ Λατινισμῶ κατηγορία τῷ προσήφθῃ μόλις ἀνῆλθε τὸν θρόνον ὡς φαίνεται διότι κατὰ τὸν κοινὸν διωγμὸν ἀρχιερέων καὶ διδασκάλων κατέφυγεν «ἐν οἴκῳ πρέσβευς», ἐξηκολούθησε δὲ νῆ διαδίδεται καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐξορίας τοῦ ἐν Σινᾶ.

Εἰς τὴν κατ' αὐτοῦ κατηγορίαν ταύτην ἀναφέρονται τὰ ἐξῆς ἔγγραφα: Τὸ κοινὸν ἐνυπόγραφον καὶ ἐμάρτυρον γράμμα τοῦ Ἱεροσολύμων Πατρι-

*] Συνέχεια ἐκ τοῦ Ζ'. Τόμου σελ. 80.

νίου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ κλήρου καὶ τῶν ἀρχόντων, αἱ πρὸς τὸν Ἀλεξανδρείας Ματθαῖον δύο ἐπιστολαὶ τοῦ Καλλινίκου καὶ τέλος ἡ ὁμολογία αὐτοῦ τοῦ Καλλινίκου, δι' ἧν περιφανῶς ἀποδεικνύεται ἡ Ὁρθοδοξία του.

***Τὸ τοῦ Ἱεροσολύμων Παρθενίου καὶ Συνόδου καὶ τοῦ Κλήρου
καὶ ἀρχόντων κοινὸν ἐνυπόγραφον καὶ ἐμμάτυρον γράμμα***

Κωδ. 122—φ. 103.

Εὐλογημένοι Χριστιανοὶ ὅσοι τε χρήσιμοι μαῖστορες καὶ πρωτομαῖστορες ὄλων τῶν εὐλογημένων ρουφετιῶν τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων Χριστιανῶν τοῦ ἡμετέρου γένους τῶν εὐρισκομένων εἰς ὅλας τὰς ἐκκλησίας καὶ ἐνορίας καὶ μαχαλέδες τῆς Κωνσταντινουπόλεως Γαλατᾶ καὶ τοῦ Καταστένου. Μὲ τὸ παρὸν κοινὸν ἐνυπόγραφον καὶ ἐμμάτυρον ἡμῶν γράμμα φανερώμεν καὶ δηλοποιοῦμεν καὶ πιστοποιοῦμεν μὲ βεβαίαν πληροφορίαν ἐν φόβῳ Θεοῦ καὶ καθαρῷ ψυχῆς συνειδότι, ὅτι ἐπειδὴ καί, ἐκ συνεργείας τοῦ πονηροῦ διαβόλου ὁποῦ δὲν ἀπολείπει πάντα νὰ προξενῇ σκάνδαλα μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν ἀδίκως καὶ παραλόγως καὶ ἀναιτίως, ἔφθασε καὶ τώρα ἐν τοῖς παροῦσι καιροῖς καθὼς ἀκούομεν νὰ πέσῃ κάποια ὑπόψια ἀναμεταξὺ εἰς μερικοὺς Χριστιανούς, ὅτι ὁ τωρινὸς Παναγιώτατος καὶ Σεβασμιώτατος ἡμῶν αὐθέντης καὶ δεσπότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κύριος κύριος Καλλίνικος, τὸν ὁποῖον ὁ ἅγιος Θεὸς ἠλέησεν εἰς τὴν ἁγίαν του Ἐκκλησίαν διὰ κυβέρνησιν ψυχωφελῆ τῶν Χριστιανῶν καὶ ὁ κραταιώτατος καὶ πολυχρονεμένος ἡμῶν βασιλεὺς τὸν ἐσύστησε, τάχα νὰ εὐρίσκειται εἰς τὴν αἴρεσιν καὶ τὰ δόγματα τῶν ἑτεροδόξων Λατίνων καὶ νὰ ἦνε φράγκος. Τὸ ὁποῖον ἀκούσαντες καὶ μὴ ὑποφέροντες μίαν τοιαύτην παράδοξον συκοφαντίαν καὶ ἀδικίαν, ἰδοὺ μὲ τὸ παρὸν κοινὸν καὶ συνοδικὸν ἡμῶν γράμμα ἐνυπόγραφον καὶ ἐμμάτυρον ἀπὸ ὅλους ἡμᾶς, δηλαδὴ ἀπὸ τὸν Μακαριώτατον καὶ ἁγιώτατον Πατριάρχην τῆς ἁγίας Θεουπόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης κύριον Παρθένιον, ἀπὸ ὅλην τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῶν Πανιερωτάτων ἁγίων ἀρχιερέων, ἀπὸ ὅλον τὸ τάγμα τῶν τιμιωτάτων κληρικῶν τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας τῶν τε ἱερωμένων καὶ πρεσβυτέρων καὶ προσεστώτων τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἀπὸ ὅλον τὸ εὐγενὲς σύστημα τῶν ἐνδοξοτάτων ἀρχόντων τῆς πολιτείας ταύτης, καὶ ὅλοι κοινῶς μὲ μίαν καὶ ὁμόφωνον γνώμην δίδομεν πίστιν βεβαίαν καὶ ἀλάνθαστον, ὅτι ὁ τωρινὸς Παναγιώτατος ἡμῶν δεσπότης κύριος Καλλίνικος παιδιόθεν καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς πρώτης του ἡλικίας καὶ ἀνετράφη καὶ ἐπαυδαυθῆ με εὐσέβειαν καὶ ὀρθοδοξίαν μέχρι τῆς παρουσίας του ἡλικίας, καὶ καμμίαν

μετοχὴν δὲν ἔχει ἀπὸ τὰ ἑτεροδόξα φρονήματα τῶν φράγκων καὶ Λατινῶν, οὔτε ἠκούσθη ποτὲ κανένα τοιοῦτον ἐλάττωμα εἰς τὴν αὐτοῦ Παναγιότητα καὶ μὲ ὅλον ὁποῦ ἔχομεν τὴν συναναστροφὴν του καὶ τὴν γνωριμίαν ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς ἐν διαστήματι χρόνου τοσούτου καὶ πάντα τὸν ἐγνωρίσαμεν καὶ τὸν γνωρίζομεν εὐσεβέστατα καὶ ὀρθόδοξα δόγματα τῆς ἀγίας ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ ἡμῶν Ἐκκλησίας, καὶ μήτε μὲ λόγον, μήτε μὲ ἔργον ἐφάνη καὶ ἐγνωρίσθη εἰς τὴν αὐτοῦ Παναγιότητα κανένα σημάδι φραγκισμοῦ καὶ ἐναντίας δόξης, ἀλλὰ μάλιστα τὸν γνωρίζομεν καὶ ἐναντίον εἰς αὐτὰ τὰ ξένα καὶ ἀλλότρια δόγματα καὶ ὑπερασπιστὴν προθυμότατον τῆς εὐσεβείας καὶ ὀρθοδοξίας. Ἔτσι τὸν γνωρίζομεν ἐν φόβῳ Θεοῦ καὶ ἔτσι τὸν ὁμολογοῦμεν καὶ τὸν μαρτυροῦμεν ἐνώπιον τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μὲ καθαρὰν ἡμῶν συνειδήσιν καὶ βεβαίαν πληροφορίαν, καὶ αὐτὴν τὴν πίστιν καὶ μαρτυρίαν δίδομεν εἰς ὅλον τὸ γένος τῶν Χριστιανῶν καὶ εἰς ὅλους τοὺς ὁμοπίστους ἀδελφοὺς ἡμῶν εὐσεβεῖς καὶ ὀρθοδόξους Χριστιανούς, οἱ ὅποιοι βεβαιωθέντες καὶ πληροφορηθέντες ἀπὸ τὴν κοινὴν ἡμῶν μαρτυρίαν ταύτην νὰ σηκώσωσι καὶ νὰ ἐβγάλωσι καὶ αὐτοὶ τὴν τοιαύτην ὑποψίαν ὁποῦ εἶνε μία φανερὰ συκοφαντία καὶ ἀδικία μεγάλη καὶ δὲν τὴν ἀνέχεται ὁ Θεός, ἐπειδὴ καὶ εἶνε μεγάλο ψυχικὸν ἁμάρτημα νὰ κατακρίνη τινὰς ἀδίκως ἕνα Πατριάρχην πιστὸν καὶ ὀρθόδοξον πῶς εἶνε τάχα ἑτεροδόξος καὶ φράγκος. Καὶ ἀδελφικῶς συμβουλευόμεν ὅλους εἰς αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν, ὁποῦ κοινῶς μαρτυροῦμεν, νὰ εἶνε καὶ αὐτοὶ σύμφωνοι, ὡσὰν ὁποῦ εἴμασθην ὅλοι ἠνωμένοι εἰς μίαν ποιμνὴν καὶ ἀγέλην τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος νὰ φωτίσῃ ὅλους εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας καὶ εἰς τὸ νὰ λείπωμεν ἀπὸ τὴν ἀδικον αὐτὴν συκοφαντίαν καὶ κατηγορίαν. Καὶ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἔλεος νὰ εἶναι μετὰ πάντων ὑμῶν.

† Ὁ Ἱεροσολύμων πατριάρχης καὶ πάσης Παλαιστίνης Παρθένιος ἀποφαίνεται καὶ εὐχεται. Ὁ Ἡρακλείας Γεράσιμος. Ὁ Νικαίας Ἱερεμίας. Ὁ Δέρκων Σαμουήλ. Ὁ Θεσσαλονίκης Γαβριήλ. Ὁ Ἀδριανουπόλεως Διονύσιος. Ὁ Νεοκαισαρείας Γεράσιμος. Ὁ Θηβῶν Ἀνθιμος. Ὁ Ἐάνθης Κύριλλος. Ὁ Ν. Πατρῶν Ἱερόθεος. Ὁ Προικονήσου Νικηφόρος. Ὁ Δράμας Καλλίνικος. Ὁ Καισαρείας τῆς Φιλίππου Ἀνανίας. Ὁ Ἀμασειᾶς Βενιαμίν. Ὁ πρ. Νικαίας Καλλίνικος. Ὁ πρ. Κρήτης Γεράσιμος. Ὁ πρ. Σκοπίων Ἀνθιμος. Ὁ πρ. Τήνου Κύριλλος. Ὁ Κορυθαῖς Μελέτιος. Ὁ πρ. Μήλου Ἀνανίας. Ὁ πρ. Προϊλάβου Μελέτιος.

Ὁ μέγας λογοθέτης Γεώργιος Καρατζᾶς μάρτυς. Ὁ μέγας Σκευο-
 φύλαξ Ἀλέξανδρος Σοῦτσος μάρτυς. Ὁ μέγας Χαροφύλαξ Νικόλαος
 μάρτυς. Ὁ μέγας ρήτωρ Κωνσταντῖνος μάρτυς. Ὁ μέγας Ἐκκλησι-
 ἀρχῆς Κριτίας μάρτυς. Ὁ πρωτοπρόεδρος Ἀλέξανδρος μάρτυς. Ὁ
 λογοθέτης Γεώργιος μάρτυς. Ὁ Καστρίνσιος Γεώργιος μάρτυς. Ὁ
 ρεφερενδάριος Μανουὴλ μάρτυς. Ὁ πρωτοψάλτης Ἰωάννης μάρτυς. Ὁ
 Λαμπαδάριος Δανιὴλ μάρτυς. Ὁ μέγας Οἰκονόμος Νικόλαος μάρτυς.
 Ὁ μέγας Σακελλίων Γεώργιος ἱερεὺς μάρτυς. Ὁ Νομοφύλαξ Πανα-
 γιώτης ἱερεὺς μάρτυς. Ὁ μέγας πρωτοπαπᾶς Γεώργιος μάρτυς. Ὁ
 δεῦτερος τῶν ἱερέων Ἀποστόλης. Ὁ Ἱερομνήμων Παναγιώτης. Ὁ
 Πρωτοασκηροῦτης Δημήτριος Ἱερ. Ὁ ἄρχων τῶν μοναστηρίων. Ὁ
 ἄρχων τῶν Ἐκκλησιῶν. Ὁ Ταβουλάριος Ἰωάννης μάρτυς. Ὁ δομέ-
 στιχος τοῦ δευτέρου χοροῦ. Ὁ ἄρχων τοῦ Ἐὐαγγελίου. Ὁ ἐπὶ τῶν
 κρίσεων Λουκάς καὶ ἄλλοι ἕνδεκα. Ὁ ἄρχων μέγας διερμηνευτῆς
 Ἰωάν. Καλλιμάχης, μάρτυς. Οἱ τῆς Βλαχίας καὶ Μπογδανίας ἄρχοντες.
 Ὁ Μανώλης Σπαθάρης. Ἰωάννης Βλαστός Σπαθάρης. Στέφανος Μι-
 σογλους Σπαθάρης. Γεώργιος Σπαθάρης καὶ οἱ λοιποὶ ἄρχοντες. Χάτ-
 μανος Γεώργιος...καὶ οἱ πρωτομαγιστοὶ τῶν ρουφετίων καὶ ἐπίτροποι
 τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἕτεροι ἐν τάξει ἄρχοντες ὄντες καὶ νομιζόμενοι 63.

Γ. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ Καθηγητῆς